

Depresjon og sårbarhet

Forekomsten av depresjon øker i alle aldersgrupper og i alle vestlige kulturer. Mennesker som har opplevd én depresjon, har fordoblet risiko for å oppleve depresjon på nytt. Hva kan årsaken være?

PUBLISERT 2. oktober 2007

CATHARINA E. WANG

forsvarte 13. oktober 2006 sin avhandling *Depression and cognitive vulnerability* for dr.psychol.-graden ved Universitetet i Tromsø.

Wang har utviklet en modell for å forklare hvordan kognitive mekanismer kan være involvert i tilbakevendende depresjon. Modellen er utviklet delvis på bakgrunn av resultater fra egen forskning og delvis fra en omfattende litteraturgjennomgang. Modellen genererer en basis for videre forskning på og behandling av tilbakevendende depresjon.

Innen forskning på årsaker til depresjon har oppmerksomhet på tilbakevendende depresjon tradisjonelt hatt liten plass. Nyere studier viser imidlertid at det å ha erfart én depresjon øker sannsynligheten for å oppleve depresjon på nytt. Dette har ført til en endring i forskningsfokus fra generelle sårbarhetsfaktorer til å undersøke hvordan den depressive erfaringen i seg selv kan virke sårbarhetsskapende.

I sitt doktorgradsarbeid fremsetter Wang en hypotese om at mennesker som har opplevd depresjon, kan utvikle uheldige mestringsstrategier som gjør dem mer sårbare for å oppleve depresjon på nytt. Slike strategier kan være unngåelse og fortrenkning av informasjon som er relatert til den tidligere depresjonen. Unngåelse og fortrenkning

som mestringsstrategi kan imidlertid ha den paradoksale effekten at det reduserer evnen til positiv informasjonsbearbeiding og øker tilgangen på negativ informasjon.

Wang finner at mennesker som er sårbare for å utvikle depresjon, kjennetegnes ved en redusert evne til å oppsøke og respondere på positiv informasjon. Disse resultatene er forskjellige fra mye av tidligere forskning som har vektlagt økt forekomst av negativ informasjonsbearbeiding blant mennesker med depresjonsproblematikk. Wang finner også at mennesker som har erfart tidligere episoder med depresjon synes å ha det psykisk vanskeligere enn mennesker som aldri har erfart depresjon. Slike vansker vil sannsynligvis øke sårbarheten for å utvikle depresjon på nytt.

Doktorgradsarbeidet er basert på svar fra 61 klinisk deprimerte, 42 tidligere deprimerte og 46 aldri deprimerte voksne mennesker, hvor noen ble rekruttert via fastleger i Tromsø og noen var studenter ved Universitetet i Tromsø. Metodene har vært eksperimentelle og spørreskjemabaserte. De eksperimentelle metodene er utviklet i samarbeid med University of Kansas, Kansas, USA.

Kontakt cwang@psyk.uit.no

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 44, nummer 10, 2007, side